

Fylkesstyret:

Namn	Verv	Oppmøte	Mobil	E-post
Oddvar Mikkelsen , 6640 Kvanne	Fylkesleder	Møtt	41460565	oddvarm74@gmail.com
Gunnhild Overvoll , 6200 Stranda	Nestleder	Møtt	97164856	gmover@online.no
Petter Melchior , 6214 Norddal	Styremedlem	Møtt	92283477	petter.melchior@gmail.com
Odd Bjarne Bjørdal , 6156 Ørsta	Styremedlem	Møtt	95928731	oddbjarne.bjordal@tussa.com
Vegard Smenes , 6530 Averøy	Styremedlem	Møtt	99786830	vsmenes@gmail.com
Marte Halvorsen , 6687 Valsøyfjord	1. vara	Forfall	93423436	martehalvorsen1@gmail.com
Ingunn Talgø , 6628 Meisingset	Nestleder BKL	Forfall	99562957	italgo98@gmail.com
Torhild Stakvik , 6490 Eide	Nestleder BU	Forfall	97478933	torhild@stakvik.no
Til orientering:				
Konrad Johan Kongshaug, 6530 Averøy	2. vara		90856350	konradkongshaug@hotmail.com
Anna Håland Berget, 6300 Åndalsnes	3. vara		91522107	bergetann@hotmail.com
Sekretariatet				
Arnar Lyche	org.-sjef	Møtt	41418871	arnar.lyche@bondelaget.no
Arild Erlien	rådgiver	Møtt	99726399	arild.erlien@bondelaget.no
Atle Frantzen	førstekonsulent		90954787	atle.frantzen@bondelaget.no
Rose Bergslid	rådgiver		93003808	rose.bergslid@bondelaget.no

Protokoll fra telefonstyremøte i M&R Bondelag onsdag 4. april 2018 kl. 20.00 – 21.55

Faste saker for styret i Møre og Romsdal Bondelag:

1/2017 Godkjenning av saksliste

Vedtak: Innkalling og saksliste godkjent

2/2017 Godkjenning av protokoll fra styremøte 7. mars 2018

Vedlegg: Protokoll var tidligere utsendt

Vedtak: Protokoll fra styremøte godkjent

3/2017 Medlemsutvikling og medlemsverving

Medlemstal pr. 31/12-2017: 3.293

Medlemstall pr 01/01-2018: 3.278

Endring hittil i 2018: -51

Medlemstal pr. 04/04-2018: 3.227

Nyinnmeldte i 2018: 47

Ungdomsmedlemskap er tilbud til de som er 25 år eller yngre. I 2018 er ungdomskontingenten 599 kr.

For medlemmer i Norges Bygdeungdomslag og i 4H Norge er kontingenten **290 kr.**

Ungdomsmedlem er fullverdig medlem i Bondelaget, men betaler redusert kontingent.

Dette ble kommentert i styret:

Fylkeslaget bør planlegge verveutspill overfor 4H-medlemmer i Møre og Romsdal.

Også informere medlemmene i de fire lokale Bygdeungdomslagene i Møre og Romsdal (Surnadal, Halså, Gjemnes og Skåla) om ungdomsmedlemskap.

Bondelagets Servicekontor AS

Postadresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Mobil:	E-postadresse
Fannestrandveien 63. 6415 Molde	Fannestrandveien 63. Molde (Felleskjøpet)	71 20 28 90	41 41 88 71	More.romsdal@bondelaget.no
Møre og Romsdal Bondelag	Org.nr.: 939678670	Bankkonto:	8101.05.12891	Internet:
Bondelagets Servicekontor AS	Org.nr.: 985063001 MVA			www.bondelaget.no/moreogromsdal

4/2017   Referat fra møter og arrangementer (siden siste styremøte)**7. mars: Jordvernkonferanse på Gjermundnes, Atle Frantzen.**

Tema: Jordvern - E39 og Møreaksen. Innledninger og presentasjoner v/ Geir Inge Lien, ordfører Vestnes kommune, Rolf Arne Hamre, Statens Vegvesen, Region Midt og Odd Helge Gangstad, styreleder Møreaksen

7. mars: Årsmøte i Jordvern Møre og Romsdal, Gjermundnes. Atle Frantzen.

Etter avslutning av jordvernkonferansen var det årsmøte i Jordvern Møre og Romsdal.

Det nye styret er: Leder Kolbjørn Gaustad, Eide (gjenvalg), nestleder Anne Katrine Jensen, Gjemnes (gjenvalg), styremedlem Øystein Solli, Molde (gjenvalg), styremedlem Atle Frantzen, Molde (gjenvalg) og Helge Øverås, Vestnes (ny). Varamedlemmer: Eli Sæther, Gjemnes (ny) og Leif Inge Grebstad, Sykkylven (ny).

Bondelagskontoret ved førstekonsulent Atle Frantzen er, uavhengig av at han er styremedlem, sekretær for foreningen. Jordvern Møre og Romsdal (JMR) ble stiftet 15. februar 2016.

På telefonstyremøtet i Bondelaget ble det reist spørsmål om representasjon og møtegodtgjørelse. Sekretær Atle Frantzen har utarbeidet følgende orientering:

- Vedtektene for Jordvern Møre og Romsdal (JMR) sier at dette skal være en partipolitisk uavhengig interesseorganisasjon som skal være basert på personlig medlemskap.
- Det er ingenting i vedtektene eller andre styringsdokumenter som tilsier at det formelt skal være binding mellom JMR og faglaga i landbruket eller andre organisasjoner. Det betyr at faglaga ikke har krav på representasjon i styret.
- Da JMR ble etablert kom initiativet fra Bondelaget og det ble naturlig og mest effektivt å forankre oppstarten i faglaga i landbruket. Faglaga foreslo da kandidater til verv, enten tidligere eller nåværende styremedlemmer i faglaga inn i styret i JMR. Denne ordningen er imidlertid ikke verken en rettighet eller en plikt. Faglaga kan selvsagt også komme med forslag til kandidater, men har ingen krav om styreprerentasjon.
- JMR har dårlig egen økonomi. Det utbetales derfor ikke møtegodtgjørelse. Bondelaget har valgt å utbetale møtegodtgjørelse til den i styret i JMR som har hatt forankring i Bondelaget. Dette har vært ment som en ordning som skulle gjelde i oppstarten, som en midlertidig ordning og som et bidrag for å få det hele til å fungere. Det er Bondelaget selv som bestemmer hvor lenge denne ordningen skal vare, men det er naturlig å anta at ordningen blir avviklet.
- Det er jo heller ikke utenkelig at styremedlemmer i Bondelaget blir spurt om å ta verv i JMR, eller andre organisasjoner i framtiden. Da vil det fremdeles være opp til Bondelaget evt å vurdere om Bondelaget skal betale daggodtgjørelse.
- Det er imidlertid viktig her å skille mellom følgende funksjoner /verv:
  - 1) Funksjoner/verv der Bondelaget selv oppnevner representanter og har avtalt fast plass – og får fast møtegodtgjørelse enten fra Bondelaget eller fra annen arrangør/oppdragsgiver.
  - 2) Funksjoner/verv der tillitsvalgte i Bondelaget blir bedt om eller anmoda om å stille, men det ikke er avtalt fast plass eller representasjon. I slike tilfeller bør det ikke være automatikk i at Bondelaget betaler møtegodtgjørelse.
- Konklusjon: Bondelaget har ingen fast plass eller fast representasjon i JMR. Det er ingen automatikk i at det utbetales møtegodtgjørelse til personer med forankring i Bondelaget som har verv i JMR. Det har vært utbetalt møtegodtgjørelse på midlertidig basis. Denne kan avvikles om Bondelaget ønsker det.

Dette ble kommentert i styret:

- Tidligere fylkesstyremedlem, Anne Katrine Jensen, ble ved oppstarten av JMR i 2016 utpekt av Bondelaget til å sitte i styret, men har i dag ikke lenger noen forankring i fylkessty-

ret. Utbetaling av møtegodtgjørelse var ment å skulle gjelde i oppstarten, som en midlertidig ordning og som et bidrag for å få det hele til å fungere. Ordningen bør avvikles.

- M&R Bondelag ser det som nyttig at fylkesstyrets medlemmer representerer Bondelaget i eksterne organisasjoner.
- Dersom Bondelaget skal utbetale godtgjørelse for deltakelse i eksterne organisasjoner som er basert på personlig medlemskap, skal deltakelsen hvert år være avklart med fylkesstyret.
- Foran årsmøtet 2018 foreslo derfor Bondelaget overfor valgkomiteen i JMR fylkesstyremedlem Vegard Smenes som ny kandidat til styret i JMR, men årsmøtet i Jordvernforeninga tok ikke hensyn til dette.
- På telefonstyremøtet besluttet styret at Bondelaget ikke dekker møtegodtgjørelse for styremedlemmer i Jordvernforeninga i 2018.

9. mars: Generalforsamling i Den Norske Matfestivalen i Ålesund AS. Ålesund. Petter Melchior.

Regnskapet for 2017 viser et overskudd på kr 107 005,- mot et overskudd på kr 30 413,- i 2016. Petter Melchior, Norddal, er valgt som Bondelagets representant i styret (2017-2019).

Anne Katrine Jensen gjenvalgt som styreleder. De øvrige i styret er nestleder Roar Salen og styremedlemmene Petter Melchior, Frank Madsøy, Kristin Ekornås, Per Owe Ovesen, Birgit Oline Kjerstad og Johan Nicolaisen.

Dette ble kommentert i styret:

Det er avtalt at Matfestivalen i løpet av våren skal ha møte med Bondelaget om event. aktiviteter under festivalen til høsten. Det bør også drøftes om Bondens Marked burde ha styremedlem i Matfestivalens styret i stedet for Bondelaget.

12. mars: Prosjektverksted Grønn Forskning. Stjørdal. Arnar Lyche. Rose Bergslid
Midtnorsk Samarbeidsråd og Grønn forskning i Midt-Norge inviterte til Prosjektverksted landbruk – en uformell møteplass for å starte eller videreføre arbeidet med skisser og søknader for nye forsknings- og utviklingsprosjekt innenfor landbruket. Målsettingen er en uformell og målrettet arena der næringsaktører, forskere, rådgivere og representanter for offentlig sektor kan møtes og diskutere konkrete ideer og samarbeidsmuligheter for ny forskning og utvikling. Prosjektverkstedet legger vekt på mat, jordbruk og bygdenæringer. Behov for ny forskning står sentralt, men enkelte tema kan grense mot behov for rådgiving og formidling av eksisterende kunnskap.

15. mars: Møte i Regionalt partnerskap for landbruk. Fylkeshuset. Molde. Oddvar Mikkelsen. Arnar Lyche

Saker drøftet: Regionale rammer for tilskot til jordbruk og skogbruk 2018, Bruk av UT midlar, Landbruksforvaltninga er i endring, Regionalt Bygdeutviklingsprogram skal reviderast i 2018, Regionreforma og landbruket – Kva no?, Profileringspakke for landbruket?, Orienteringssaker

Dette ble kommentert i styret:

Framlagt tabell på møtet med totalbeløp for fylkesvis drenering. Merkelig fordeling, bl.a. at rene grasfylker har små totalsummer.

16.-17. mars. Fylkesårsmøte Bygdekvinnelaget. Marte Halvorsen. Rose Bergslid.

19. mars: Politikerseminar om «Landbruk og næringsmiddelindustri i Midt-Norge» på Nortura Malvik. Deltakere: stortingsrepresentanter fra Midt-Norge, regiondirektører i NHO i Midt-Norge, utvalgte Regiontillitsvalgte i landbruksorganisasjoner og NNN, media i Midt-Norge. Arrangør: Samarbeidsrådet i Midt-Norge

20. mars: Fylkesledersamling. Norges Bondelag. Oslo. Oddvar Mikkelsen.
Drøftet bl.a. internkommunikasjon under jordbruksforhandlingene

21.-22. mars: Representantskapsmøte Norges Bondelag. Oslo. Oddvar Mikkelsen, Arnar Lyche

Representantskapet vedtok resolusjon om årets jordbruksforhandlinger, som ligger på Norges Bondelags hjemmeside.

21. mars: Møte med faglaga i landbruket og Ørsta kommune. Odd Bjarne Bjørdal

Vedlegg: Presseomtale i Møre-Nytt frå møtet
Skriftelig referat frå møtet

Faglaga i landbruket i Ørsta invitert til møte med landbrukskontor og ordfører for å diskutere aktuelle tema. De ønsker at dette blir gjennomført som årlige møter.

Desse møtte: Ordfører Stein Aam, Liv Bente Viddal og Børild Skåra frå landbrukskontoret, Geir Hole og Vegard Lystad, Ørsta bondelag, Knut Hustad, Hjørundfjord bondelag, Hege Slåt- telid, Austefjord og Bjørke bondelag, Odd Bjarne Bjørdal, Møre og Romsdal bondelag og Ola Perry Saure, leiar i Ørsta landbruksnemnd.

Tema som vart diskutert:

- Oppfølging av tema frå landbrukskonferansen, jordvern, driveplikt etter jordlova og buplikt.
- Jordfond. Høyring om etablering av jordbank/forpliktande nydyrking.
- Rundballeplast, korleis organisere innsamling.
- Hjortestamma er stor i området, og det har kome innspel frå næringa om beiteskader.

22. mars: Møte i Rovviltnemnda for region 6 Midt-Norge. Røros. Atle Frantzen

Det ble holdt to møter denne dagen. Et dialogmøte med fokus på skadefelling som forvaltnings- verktøy og et ordinært nemndsmøte. Skriftelig oppsummering frå Atle Frantzen:

Møtet i rovviltnemnda

- Tove -Lise Torve møtte ikkje som vara for Frank Sve. Blei lagt merke til og tok seg dårleg ut at ho ikkje møtte. Kunne ikkje minst ha blitt uheldig i ein voteringssituasjon i nemnda. I ettertid har det kome fram at forfall skuldast for sein innkalling.
- Revidert forvaltningsplan for region 6 vart vedtatt i samsvar med administrasjonen sitt forslag. For MR sin del betyr det at Øvre Sunndal er ute av forvaltningsområdet for jerv. Det betyr også at Romsdalshalvøya ikkje lengre har kvotefri jakt.

Dialogmøtet om skadefelling

- I perioden 2012 – 2017 er det gitt til saman ca 46 skadefellingsløyve i regionen på ulv/bjørn/jerv/gaupe. I same perioden er det gjort 5 uttak på grunnlag av dei 46 løyva. (SNO sine uttak er ikkje med her.) Så godt som alle uttak er gjort på sporsnø.
- Interessant orientering v/fjellopsyn Geir Morten Granmo, Holtålen (?). Pågåande prosjekt med 9 samarbeidande kommunar i S-Tr med mål om å effektivisera skadefellingsarbeidet. Dei 9 skade- fellingslaga samarbeider og har eitt felles/interkommunalt fellingslag, der kompetanse og ferdighe- ter blir samla og brukt til beste for fellesskapet og når det oppstår lokale behov. Har også 3 felles hundekvipasjar. Kan vera aktuelt å ta same modellen i bruk i N-Tr. Vi bør vurderera om liknande modell bør takast i bruk i delar av MR. I så fall kan vi kanskje samkjøra framdrifta med N-Tr.
- SNO verken vil eller kan (?) bruka sine verkemidlar og ressursar i ordinær skadefelling. Dei kan imidlertid, til ein viss grad, stilla opp, gje råd, osv.
- Kort oppsummert konklusjon frå dialogmøtet:
  1. SNO kan utnyttast betre, men dei vil ikkje bli brukt til ordinær skadefelling.
  2. Betre organisering og kompetanse hos kommunale skadefellingslag. (Med godtgjering.) Jfr prosjekt i S-Tr.
  3. Må bruka dei verkemidlar vi har på ein betre måte.
  4. Må få fleire verkemidlar. Feil at det kun skal vera tillatt å bruka verkemidlar som for vanleg jakt når det her er snakk om skadefelling/uttak.

Vidare framover:

- Neste møtet i nemnda sannsynlegvis i Romsdal 24.-25.5.
- Aktuelt ha møte i fagteam rovvilt Midt-Norge i forkant av møtet i rovviltnemnda, dvs 23.-24.5.
- Skadefelling aktuelt å følgja opp i fagteamet.

23. mars: Kartkonferanse - kan grunneiere stole på offentlige kart? Skodje. Arnar Lyche. 60 deltakere. Presseomtale fra Bygdebladet sendt styret.

Skodje Bondelag tatt initiativ til temadag, og fått med Skodje kommune som arrangør. Møre og Romsdal Bondelag var med som medarrangør. Holdt i Gomerhuset i Skodje kl 11.00-15.00.

Målgruppe: Grunneiere, politikere, tilsette i offentlig forvaltning og private aktører.

Formål: Øke kunnskapen om kart som grunnlag for eiendomsforvaltning.

Konferansier: Ordfører i Skodje, Dag Olav Tennfjord

Tema:

- **Karthistorikk og eiendomshistorikk** v/ Magne Reiten, jordskiftelagdommer i Frostating lagmannsrett
- **Hvilken informasjon kan hentes ut av dagens kart?** v/ Wenche Mork, Kartverket Molde
- **Hva kan jordskifteretten hjelpe til med?** v/ Stein Egil Åmbø, Sunnmøre jordskifterett Ørsta
- **Landbruket og skogbruket sin bruk av kart** v/ Arnold Hoddevik, Fylkesmannen
- **Arbeidet med ny matrikkel i nye Ålesund kommune** v/Per Anders Aure, Ålesund kommune

3. april: Rovdyrmøte i Valldal

Valldal Bondelag i samarbeid med Eidsdal og Norddal Bondelag inviterte til åpent møte på rådhuset i Valldal. Oddvar Mikkelsen, Atle Frantzen, Petter Melchior, Odd Bjarne Bjørdal var tilstede. 50 deltakere på møtet.

Tema: JERV! KVA GJER VI?

Flere sauebønder på Indre Sunnmøre har opplevd til dels store tap som følge av jerv de siste årene. Møtet drøftet hvordan en kan unngå store tap framover.

Deltakere/innledere: Oddvar Mikkelsen og Atle Frantzen fra Møre og Romsdal Bondelag, Frank Sve, medlem i rovviltneemnda region 6, Astrid Buset og Marianne Aas Halse, Fylkesmannen i Møre og Romsdal og Lars Olav Lund, Statens naturoppsyn.

5/2017 Representasjon, invitasjon og planlegging av nye møter og arrangement

Dato/Månad	Tiltak/Arrangement	Stad	Deltakere/Ansvarlege
4. april kl 20.00	Fylkesstyremøte, NB - telefonstyremøte		
April	Vårkampanje Norges Bondelag		Alle lokallag
30. april	Påmeldingsfrist Open Gard		Lokallaga
April	Fylkesstyremøte		Fylkesstyret
Mai	Jordbruksforhandlingar Aksjonsberedskap		Lokallagsstyret. Fylkesstyret
30. mai (ons)	Styremøte og møte med årsmøteutsend		Styret + årsmøteuts.
6.-7. juni	Årsmøte Norges Bondelag	Lillehammer	Årsmøteutsendingar
23.-25. august	Den Norske Matfestivalen + evt arr	Ålesund	
26. august	Open Gard	Rundt i fylket	Lokallaga
31.aug-2.sept	Dyregod-dagane stand + evt møte	Gjemnes	
5.-6. september	Sekretariatskonferanse Norges Bondelag	Hurdal	Heile fylkeskontoret
September	Fylkesstyremøte		Styret
4.-5. oktober	Fylkesstyremøte (Fellesmøte m/Akershus BL)	Akershus	Styret
Okt/Nov	Temadag Eigarskifte		
Innan 31. okt	Årsmøter i lokallaga		Medlemmene/lokallaga
26.-28. november	Skattekurs	Kristiansund	Samarb. rekneskapskontor
Nov	Leiarmøte M&R Bondelag		Lokallagsstyra og fylkeslag
20. nov	Søknad Aktivt Lokallagsmidlar		Lokallaga
Desember	Fylkesstyremøte		Styret
2019: Januar	Fylkesstyremøte		Styret
Jan	Frist for lokallaga forslag til valnemnda		
jan / feb.	Møte i valnemnda		
ca. 1. feb	Lokallaga frist sende inn saker til årsmøtet		
Feb	Fylkesstyremøte (årsmeld/rekneskap)		Styret

Feb	Lokallaga frist uttale jordbruksavtala		
1. mars	Kontingentforfall		
Mars	Fylkesstyremøte (handsame jordbr.avtala)		Styret og samvirkerepr
Mars	Næringskonferanse		Landbruksinteresserte
Mars	Årsmøte M&R Bondelag		Lokallaga, fylkeslaget

Arrangement fylkesbondelaget må være oppmerksomme på er:

- **Agroteknikk på Lillestrøm: 8.-11. november 2018**

5. april: Årsmøte i Landbruk Nordvest. Molde. Oddvar Mikkelsen

5. april: Foredrag for studenter fra NTNU. På Tingvoll. Rose Bergslid

Studenter fra NTNU. 4.-års Master-studenter på kurset Sustainable Management of Ecosystem Services. Skal si noe om Bondelagets visjoner for bærekraftig jordbruk og bærekraftig bygdeutvikling.

6. april: Dialogmøte hjort. Fylkeshuset. Oddvar Mikkelsen. Vegard Smenes

Arrangør av møtet er fylkeskommunen. Deltakelse også fra Fylkesmannen, Nibio, NJFF, Landbruk Nordvest. Aure kommune og Aure Bondelag. Agenda:

- Hjortebestanden, er den aukande? Tal på skotne dyr, fellingsprosent og tal trafikkdrepne dyr har igjen auka. Fleire kommunar rapporterer om større bestandar av hjortevilt. Er hjorteviltbestanden på regionalt nivå blitt større og utgjør det eit problem?
- Kva virkemiddel har vi og kva virkemiddel treng vi? Korleis kan vi ut i frå dagens kunnskap og regelverk justere bestanden til ønska nivå. Er vi der vi bør være og kan vi få det til ut i frå dagens verkemiddel? Eventuelt kva manglar vi av verkemiddel for å få til ei effektiv bestandsforvaltning.
- Vidare oppfølging av problemstillinga. Korleis skal møtedeltakarene konkret følgje opp utfordringane som blir drøfta i møte

6. april: Møte med Fylkesmannen om driveplikt jord og jordleieavtaler. Fylkeshuset. Oddvar Mikkelsen. Vegard Smenes

9. april: Beredskapskonferanse - Jordvern og matforsyning som del av totalforsvaret. Valldal. Oddvar Mikkelsen, Atle Frantzen, Rose Bergslid.

1.juni: Styringsgruppemøte i Grøn Forsking. Stjørdal. Oddvar Mikkelsen

6/2017 Lokallagene - presseklipp, aktiviteter og møter

7/2017 Andre saker

7. 1. Saker frå Bygdekvinnelaget

Fylkesårsmøtet holdt på Hotell Alexandra i Molde lørdag 16. og søndag 17. mars. Det deltok 51 personer på årsmøtet, av disse 42 stemmeberettigede. Marte Halvorsen møtte fra Bondelaget Grete Brundtland, styremedlem i Norges Bygdekvinnelag, var tilstede og orienterte om saker sentralt og hva fylkene og lokallagene skal jobbe med.

Monika Frisvold Vågan, Rauma (Eidsbygda Bkl), gjenvalgt som fylkesleder. Resten av fylkesstyret: nestleder Ingunn Talgø, Tingvoll (Meisingset Bkl), styremedlemmene Mette Marie Døving, Norddal (Valldal Bkl), Liv Borghild Hildre, Vestnes (Tresfjorden Bkl) og Bente Alnes, Rauma (Øverdalen Bkl). Varamedlemmer: 1. vara Eli Skavnes, Vestnes, 2. vara Nelly Marie Ytterli, Norddal og Juanita Møkkelgård, Halså.

7.2. Saker frå Bygdeungdomslaget

7.3. Hvordan kan vi redusere risikoen for dyretragedier?

På styremøte 6. februar, i SAK 11/2018: Forebygging og oppfølging av dyretragedier, ble følgende vedtak gjort: Styret i M&R Bondelag er positive til Mattilsynets initiativ til prosjektet for å avverge dyretragedier. Mattilsynet og Bondelaget sender ut felles informasjonsskriv til kommunene og til landbrukets øvrige organisasjoner.

Følgende brev til kommunene ble sendt 15. mars 2018:

Høsten 2017 ble en rapport om forebygging av dyretragedier i Nord-Trøndelag ferdigstilt. Prosjektet ble gjennomført i regi av Nord-Trøndelag Bondelag og med Mattilsynet som prosjektleder. Ellers var både landbruksforvaltning, samvirkeorganisasjoner og Norsk Landbruksrådgiving involvert.

Møre og Romsdal Bondelag og Mattilsynet har blitt enige om å gjennomføre tilsvarende prosjekt i vårt fylke. Målet er å styrke kompetansen i arbeidet med å forebygge dyretragedier. Gjennom bedre samhandling kan vi sammen bidra til å redusere risikoen for dyretragedier.

Videre er det satt mål om å gjennomføre to regionale og to lokale kontaktmøter årlig. De lokale kontaktmøtene blir arena for kommunene og Mattilsynet, hvor partene kan utveksle eventuelle bekymringer og gjennomgå varslings- og oppfølgingsrutiner for bekymring om dyrevelferd. Mattilsynet vil kalle inn til disse møtene i tidsrommet mai - august i 2018. Det er klare forventninger om aktiv deltakelse fra samtlige kommuner. Dette vil være avgjørende for gjennomføring av møtene og måloppnåelse i prosjektet.

Kontinuitet i arbeidet vil bidra til lavere terskel for utveksling av bekymringsmeldinger, som i sin tur kan redusere risiko for dyretragedier. På vegne av landbruket og dyrevelferden i husdyrholdet oppfordrer vi på det sterkeste til deltakelse i dette forebyggende tiltaket.

Eventuelle spørsmål om igangsetting av arbeidet i Møre og Romsdal kan rettes til Magne Mo (Avdelingssjef, Mattilsynet avd. Nordmøre og Romsdal) på magmo@mattilsynet.no og Kristin Ness (Avdelingssjef, Mattilsynet, avd. Sunnmøre) på krnes@mattilsynet.no

Magne Mo, avdelingssjef Mattilsynet

Oddvar Mikkelsen, leder i Møre og Romsdal Bondelag

7.4. Framdriftsplan jordbruksforhandlingene 2018.

Onsdag 11. april: Budsjettnemnda for jordbruket (BFJ) avgir sannsynligvis sitt materiale

Mandag 23. april: NB og NBS utveksler kravdokumenter (kl 15.00 ?)

24. april og 25. april: Forhandlinger med NBS

Torsdag 26. april: Jordbrukets krav overleveres Staten (Kl. 10.00?)

Fredag 4. mai: Statens tilbud

Lørdag 5. mai: Søndag 6. mai: Interne drøftinger

Mandag 7. mai: Tilbakemelding til Staten. Forhandlinger eller ikke

Tirsdag 8. mai: Onsdag 9. mai: Plenumsgjennomgang

Fredag 11. mai: Onsdag 16. mai: Forhandlinger

Onsdag 16. mai: Jordbruksforhandlingene avsluttes senest

DRØFTINGS- OG ORIENTERINGSSAKER I STYRET:

7.5: Innspill og kommentarer om fylkesårsmøtet

Vedlegg – skriv fra Knut Hustad

Fylkeskontoret mottok 12. mars innspill og kommentarer fra leder i Hjørundfjord Bondelag, Knut Hustad, om fylkesårsmøtet 2.-3. mars 2018 om økonomi mjølkeprodusentene, tilskudd små og store bruk, generaldebatten, årsmøtemiddagen og det sosiale samværet.

Dette ble kommentert i styret:

Fylkesleder har på telefon drøftet innspillene med leder i Hjørundfjord Bondelag.

Styret merker seg de innkomne innspillene og kommentarer, og tar de med seg i styrets framtidige drøftinger, prioriteringer og planlegging av aktiviteter/arrangement.

7.6: Hverdagsintegrering

Fylkesleder Oddvar Mikkelsen mottok 25 mars e-post med informasjon om at Surnadal sammen med Rindal og Halså har fått såkalte “skjønnsmidler” fra Fylkesmannen, for å jobbe med hverdagsintegrering. Prosjektbeskrivelsen følger nedenfor.

I henvendelsen til Bondelaget er de interessert i å høre:

- litt om Bondelagets strategi mht integreringstiltak. Er det tema?
- om det har vært arrangert vellykka (eller mindre vellykka?) “happeninger” i noen lokallag i fylket, som en kan hente erfaringer fra?

Helga Bele og Solveig Haglund har tatt på seg å forhøre seg litt i lokalmiljøet i Surnadal, og være pådrivere for å få til små arrangement, uhøytidlige og enkle, hvor målet er å bli litt kjent – utveksle kontaktinformasjon, og så kanskje kan det gi grobunn for å bli bedre kjent etter hvert. Sanitetsforeninger er andre miljø de har vært i kontakt med. Røde kors er allerede i gang med jevnlig arrangement mot denne gruppa i lokalsamfunnet vårt.

Prosjektbeskrivelse

«Dei siste åra har det tilsaman vorte busett omlag 100 innvandrara i dei tre nabokommunane Halså, Rindal og Surnadal. Samtlege kommunar oppfyller krava som blir sett om pliktig opplæringsstilbod. Det gis i tillegg ulike tilbod i dei tre kommunane om aktivitetar på ettermiddag/kveld, kor målet er at innvandrargruppene skal bli integrerte i lokalsamfunnet dei bur i. Sosial interaksjon – samhandling – er helt nødvendig for å lykkes med integreringa. «Byrden for integrering kan ikkje utelukkende bli lagt på innvandrerane. Majoritetsbefolkninga må strekke ut ei hand til minoritetene og inkludere dem i fellesskapet» (Nesteren Hasani). «Kulturkarusell frå fjord til fjell» er et integreringsprosjekt der vi tar i bruk nye arenaer, hvor vi legger opp til samhandling mellom majoritetsbefolkninga og innvandrarar. De skal møtast til felles aktivitetar og samvær. Målet er at samhandling og delte opplevingar vil spleise menneske med ulik nasjonalitet, og at dette vil gi innvandrarar eit nettverk i lokalsamfunnet. «Kulturkarusellen» vil også gi nordmenn i de tre kommunene anledning til å delta aktivt i kvardagsintegreringa, og gi mulighet for nye kontakter/venner/påvirkning. Lokale lag, foreningar og ressurspersonar skal mobiliseres og presentere kva dei står for, på en arena hvor det er naturleg for dem å markedsføre seg og være synlige, gjennom aktivitet.»

Styret til orientering – informasjon frå fylkeskontoret:

Aure Bondelag arrangerte 27. august 2017 Åpen Gard med økonomisk støtte frå integreringsprosjektet. I søknaden som Aure Bondelag sendte i august 2017 til Aure Næringsforum og Aure kommune om økonomisk støtte, nevnes det at for dette arrangementet vil de spesielt invitere innvandrerne (flyktninger og arbeidsinnvandrerane) i Aure kommune. Dette for å bidra til økt trivsel og tilhørighet til Aure, slik at de blir boende i kommunen. I tillegg får de innblikk i en viktig næring i kommunen. En ville gjennomføre følgende tiltak for å nå ut til denne målgruppen: Personlig invitasjon i posten, med hjelp av Anf og Frivillighetssentralen. Oppmøte på voksenopplæringa i klasserommet. Fordeling ut til bedriftene. Vurdere å tilby skyss til de som ønsker det.

Dette ble kommentert i styret:

- Styret er ikke kjent med organisert aktivitet på dette området i Bondelaget, men kjent med at det er ulike aktiviteter rundt om i kommunene knyttet til landbruket. Bl.a. har flyktninger deltatt på motorsagkurs i Halså og i Surnadal, bønder har arbeidshjelp på garder og bønder gir arbeidstrening. I Halså har bønder tatt imot praksiselever som har gått avløserkurs.
- Styret vil be fylkeskontoret undersøke med Norges Bondelag sentralt om det er ordninger for slike aktiviteter, og om de har noen forslag på hva lokallag og bønder kan gjøre.
- Fylkeslaget kan sende ut oppfordring til lokale Bondelag om å engasjere seg i integreringstiltak og aktiviteter de finner naturlig og mulig,
- Dersom det finnes tilgjengelig informasjon/reportasjer til ideer og inspirasjon til hvordan det gjøres andre steder, kan dette også videreformidles til lokallagene.
- Undersøke på hvilken måte Inn på Tunet er engasjert i integreringstiltak

7.7: Skisse til søknad om Kunnskapsplattform for klimapolitiske virkemidler**Vedlegg:** Skisse til søknad

Vi og våre fagmiljøer må ruste oss faglig for å møte framtidens klimadiskusjoner. Blant annet bekymrer det oss at både forskere og miljøorganisasjoner har utropt drøvtyggerne til klimaversringer. Det er bakgrunnen for Møre og Romsdal Bondelag og NORSØK sitt initiativ til «**Midtnorsk Landbruk som klimaverksted**».

3. april har NORSØK sendt inn til Forskningsrådet en skisse til søknad om Kunnskapsplattform for klimapolitiske virkemidler.

SAK 15/2018: Gjennomgang av retningslinjer og arbeidsmåte i fylkeslaget**Vedtak:**

Fylkesstyret tar gjennomgangen av retningslinjer for drift av fylkeskontor til vitende.

Styret vil opprettholde tidligere praksis med delegering av ansvar og oppgaver på hele styret (Jfr. Arbeidsdelinga i SAK 16/2017). Forutsetningen er rask rapportering på e-post med noen stikkord om spesielle saker som er behandlet eller reist i møtene tilbake til leder og fylkeskontor.

Alle styremedlemmene bør på forespørsel delta på møter i lokallaga. Styret vil prøve i større grad å samarbeide med lokallag om aktiviteter i fylket.

Første vara til styret blir innkalt. Talspersoner samt medlemmene i Valgnemnda blir invitert til årsmøtet og ellers når det er aktuelt.

Ved representasjon til annet enn lokallaga og de tildelte oppgaver, skal deltakelse være etter avtale med leder/org sjef. Videre kan hele styret uttale seg til media om de saker som er drøftet og det er enighet om. Styret er arbeidsorgan for Norges Bondelag og skal fremme våre felles synspunkt. Fordelingsspørsmål og strategi som ikke er drøftet ligger det til leder å kommentere.

Saksutredning:

Det foreligger retningslinjer for drift av fylkeskontor i Norges Bondelag.

På det første styremøtet etter fylkesårsmøtet **skal** retningslinjene for drift av fylkeskontoret bli gjort kjent for og bli gått gjennom av fylkesstyret.

Kontoret er tilsatt av Norges Bondelag og stilt til rådighet også for fylkeslaget.

Retningslinjer for drift av fylkeskontor i Norges Bondelag:

Retningslinjene omfatter:

1. Kontor og administrasjon
2. Instruks for fylkeslagenes organisasjonssjefer
3. Forhold til fylkesstyret og lokallag
4. Fylkeskontorets arbeidsoppgaver

Det vises til Norges Bondelags lover.

1. Kontor og administrasjon

Fylkeskontoret er Norges Bondelags sekretariat i fylket, og er en egen avdeling i Bondelagets Servicekontor A/S.

Kontoret ledes av en organisasjonssjef. Organisasjonssjefen rapporterer til generalsekretæren.

Organisasjonssjefen skal planlegge og lede arbeidet på kontoret.

Organisasjonssjefen skal koordinere arbeidet mellom Norges Bondelag og fylkeslaget.

2. Instruks for organisasjonssjefen

Organisasjonssjefen er administrativ leder av Norges Bondelags sekretariat i fylket.

Han/hun har innstillingsrett og –plikt i alle saker som krever beslutning av fylkesstyret, med unntak av navneforslag i oppnevningssaker. Organisasjonssjefen skal gjennomføre fylkesstyrets vedtak. Dersom det er uenighet mellom fylkesstyret og Norges Bondelag, er det fylkesstyret som har ansvar for oppfølgingen av eget vedtak.

Organisasjonssjefen skal videre sørge for at fylkesstyret til enhver tid i nødvendig grad er informert om virksomheten ved fylkeskontoret og i Norges Bondelag.

Organisasjonssjefen skal stille sin arbeidskraft til disposisjon for Norges Bondelag, men kan påta seg verv og arbeidsoppdrag slik det går fram av fellesbestemmelsene og etter generalsekretærens samtykke.

Organisasjonssjef og fylkesleder skal én gang i året vurdere samarbeidet. Vurderingen skal følges opp med en medarbeidersamtale mellom generalsekretæren og organisasjonssjefen.

Organisasjonssjefen skal sørge for at fylkeskontoret benytter felles administrative systemer og rutiner som gjelder. Dette innebærer blant annet forsvarlig lagring av fylkeslagets relevante dokumenter i Bondelagets felles arkivsystem P360.

Organisasjonssjefen har personalansvaret for de ansatte ved kontoret, og skal gjennomføre medarbeidersamtaler i henhold til fellesbestemmelsene. Han/hun er også HMS-ansvarlig og skal arbeide for et godt og inkluderende arbeidsmiljø ved kontoret.

3. Forhold til fylkestyret og lokallag

Fylkeskontoret skal legge forholdene til rette for fylkestyrets og lokallagenes arbeid.

Retningslinjene for drift av fylkeskontoret skal gjennomgås av styret på 1. styremøte etter årsmøtet i fylkeslaget. Aktuelle tema er:

- Arbeidsdeling og samarbeid mellom fylkeskontor og fylkestyret
- Rolledeling mellom fylkesleder og organisasjonssjef
- Oppfølging av de saker som Norges Bondelag sender fylkeslagene og lokallagene, samt de arbeidsoppgaver Norges Bondelag har satt opp på arbeidsplanen
- Fylkeskontorets arbeid og rolle overfor lokallagene

I tilfelle det oppstår konflikt mellom fylkestyre og fylkeskontor, skal saken bringes inn til henholdsvis Norges Bondelags styreleder og generalsekretær.

4. Fylkeskontorets arbeidsoppgaver

Fylkeskontoret skal arbeide i tråd med Norges Bondelags lover, næringspolitisk program, årets prioriterte saker og fylkeslagets arbeidsplan.

a. Ivareta Norges Bondelags interesser i fylket

Fylkeskontoret skal ivareta Norges Bondelags interesser i fylket og arbeide for at Norges Bondelags politikk og syn blir gjort kjent og får gjennomslag. For å oppnå dette skal det bl.a. søkes kontakt med

- statlige, fylkeskommunale og lokale myndigheter og politikere
- offentlige utvalg og råd,
- samvirkeorganisasjonene
- andre organisasjoner i landbruket og i næringslivet for øvrig

Kontoret skal bidra til gode høringsprosesser og formidle fylkesbondelagets standpunkt til sentralledet i slike saker. Kontoret skal så langt det er mulig holde seg orientert om det som skjer innen næringa i fylket og gi melding om saker sentralledet bør være orientert om.

b. Kontakt med lokallag

Fylkeskontoret skal

- bistå arbeidet og stimulere til best mulig aktivitet i lokallagene, herunder også faglig aktivitet.
- Planlegge og legge til rette for å besøke lokallagene, deltakelse på møter med informasjon, foredrag, bistand ved utforming av arbeidsplaner etc.

c. Skolering og opplæring

Fylkeskontoret skal i samarbeid med Norges Bondelag:

- gjennomføre tillitsvalgtopplæring for nyvalgte ledere og styremedlemmer i lokallagene
- legge til rette for opplæringstilbud for leder og styremedlemmer på fylkesnivå
- fremme landbrukspolitisk studiearbeid, faglig skolering og etterutdanning gjennom kurs og andre studietiltak og følge opp tilbud fra Norges Bondelag og andre aktuelle samarbeidspartner

- holde god kontakt med videregående skoler med programfag naturbruk og andre relevante utdanningsinstitusjoner, for å bidra til å sikre rekruttering til skolene og til bondeyrket.

d. Media og kommunikasjon

Fylkeslag/-kontoret skal arbeide for å styrke landbrukets omdømme.

Aktuelle virkemidler:

- Benytte fylkeslagets egne hjemmesider på nettet til aktiv profilering av organisasjonen, tillitsvalgte og medlemmer
- Bidra til at fylkeslaget er aktiv i sosiale medier. Arbeide aktivt overfor regional- og lokalmedia for å sette saker på dagsorden til beste for landbruket og Bondelaget
- Kontakt med landbrukets egne fagblad
- Gjennom egne opplegg eller i samarbeid med andre organisasjoner og interessegrupper arbeide for positiv holding til norsk mat og levende bygdesamfunn hos politikere og andre beslutningstakere i samfunnet.

e. Kontingent og medlemsregister

Kontoret skal arbeide for

- Økt tilslutning til Norges Bondelag, i samarbeid med lokallagene og sentrallet
- Lage spesifikke opplegg for medlemsverving og gjennomføre vervetiltak. At medlemsregisteret er å jour til enhver tid i samarbeid med hovedkontoret

f. Sekretariatsarbeid og saksbehandling

Kontoret skal være sekretariat for styret i fylkeslaget.

- Kontoret er ansvarlig for saksforberedelser og framlegging av saker for styret, føre protokoll og oppfølging av de saker som er behandlet.
- Fylkeskontoret utfører sekretariatsarbeid for de utvalg som er oppnevnt av fylkesstyret eller Norges Bondelag.
- Fylkeskontoret er sekretariat for samarbeidsrådet i fylka etter nærmere avtale om regioninndeling
- Fylkeskontoret skal utarbeide fylkeslagets årsmelding og sørge for at den blir lagt fram for styret og årsmøtet til godkjenning.
- Fylkeskontoret skal i samarbeid med styret utarbeide forslag til arbeidsplan for året, og sørge for at denne legges fram for årsmøtet til godkjenning
- Det skal utarbeides forslag til budsjett, og det skal foretas økonomirapportering i løpet av året. Hvis økonomien i et fylkeslag utvikler seg betydelig i negativ retning fra vedtatte budsjetter, skal dette meldes inn til generalsekretær.

I fylkesstyret og i fylkenes utvalgsarbeid har ansatte talerett, men ikke stemmerett. For øvrig følger ansattes retter og plikter av Bondelagets lover.

Fylkeskontoret skal forberede og legge opp årsmøter, styremøter, møter og kurs som går i fylkeslagets regi eller som Norges Bondelag innkaller til.

Fylkeskontoret legger forholdene til rette for et godt samarbeid med Norges Bygdeungdomslag og Norges Bygdekvinnelags fylkeslag og eventuelle regionavdelinger i Studieforbudet næring og samfunn og Nei til EU. Prioritering av arbeidsoppgaver og hvilke funksjoner som skal utføres avgjøres i nærmere fastlagt avtale.

SAK 16/2018: Arbeidsdeling i fylkesstyret
--

Vedtak: Utvalg, talspersoner og sentrale tillitsvalgte i M&R Bondelag 2018/2019 som lista nedenfor.

Utval/arbeidsorgan:	Representant 2017/2018	Representant 2018/2019
Arbeidsutvalet/Mediautvalet:	Leiar, nestleiar, org sjef	Leiar, nestleiar, org sjef
Styremedlem Norges Bondelag	Oddveig Gikling-Bjørnå	Oddveig Gikling-Bjørnå
Ordfører årsmøtet Norges Bondelag	Arne Magnus Aasen	Arne Magnus Aasen
Representantskap Norges Bondelag	Leiar vara nestleiar	Leiar vara nestleiar
Valgnemnda Norges Bondelag 2017 og 2018	Gunnhild Overvoll. Vara: Oddvar Mikkelsen	Gunnhild Overvoll. Vara: Oddvar Mikkelsen
Kornutvalget Norges Bondelag 2017/2018	Oddvar Mikkelsen	Oddvar Mikkelsen
Landbruksselskapet M&R:	Leiar vara nestleiar	Leiar vara nestleiar
Regionalt partnerskap landbruk M&R	Leiar, org sjef	Leiar, org sjef
Kulturlandskapsgruppa Landbruksavdelinga:	Petter Melchior	Nedlagt
Småsamfunnsgruppe FMLA:	Petter Melchior	Nedlagt
Grøntsektoren – talsperson:	Audun Skjervøy, vara Ole Sigbjørn Iversen	Audun Skjervøy, vara Ole Sigbjørn Iversen
Bygdekvinnelaget:	Marte Halvorsen	Marte Halvorsen
Bygdeungdomslaget:	Gunnhild Overvoll	Oddvar Mikkelsen
Prosjekt "Auka sau- og storfekjøttproduksjon"	Odd Bjarne Bjørdal	Ikke startes opp igjen
Prosjekt "Bedre og økt beitebruk M&R"	Arnar Lyche	Arnar Lyche, Oddvar Mikkelsen
Rovdyrtalsperson:	Odd Bjarne Bjørdal	Odd Bjarne Bjørdal
Jordvern Møre og Romsdal - styret	Anne Katrine Jensen. Atle Frantzen	Atle Frantzen
Skuleutvalet Gjermundnes landbruksskule:	Anne Katrine Jensen, vara: org.-sjef	Anne Katrine Jensen, vara: org.-sjef
Den Norske Matfestivalen, Ålesund:	Petter Melchior	Petter Melchior
Samarbeidsutval Gjensidige:	Leiar, org sjef	Leiar, org sjef
Landbruksmelding 2017 Møre og Romsdal - styringsgruppe	Oddvar Mikkelsen	Nedlagt
Distriktrådet HV 11:	Per Devold, Rauma vara: Oddvar Mikkelsen	Per Devold, Rauma vara: Ole-Ivar Sognnes (Sogn og Fj)
4 H – årsmøtet:	Vegard Smenes	Vegard Smenes
Inn på Tunet:	Gunnhild Overvoll	Gunnhild Overvoll
Rådgivende utvalg for verneområdestyret i Trollheimen:	Oddvar Mikkelsen (repr. for Bondelagene i M&R og Sør-Tr.lag) Vara: Hugo Pedersen	Oddvar Mikkelsen (repr. for Bondelagene i M&R og Sør-Tr.lag) Vara: Hugo Pedersen
Faglig rådgivende utvalg for Reinheimen:	Fridjon Døving. Vara: Geir Arne Myren.	Fridjon Døving. Vara: Geir Arne Myren.
Faglig rådgivende utvalg for Geiranger-Herdalen	Karl Inge Lilleås Vara: Petter Melchior	Karl Inge Lilleås Vara: Petter Melchior
Samarbeidsråd landbruk Midt-Norge:	Oddvar Mikkelsen	Oddvar Mikkelsen
Prosjekt Grønn Forsking Midt-Norge styringsgruppe	Oddvar Mikkelsen, vara: Marte Halvorsen	Oddvar Mikkelsen, vara: Marte Halvorsen